

Pesäpallo on yllättävän kansainvälinen palloilulaji – kiitos siirtolaisuuden

Turussa pelataan 20.-24.7.2017 pesäpallon World Cup -turnaus. Turnaukseen osallistuu 16 joukkuetta kahdeksasta maasta. Kisojen yhteydessä julkaistaan dosentti Ismo Söderlingin pesäpallolaiheinen kirja "**Pesäpalloilua maailmalla - Siirtolaiset kertovat**" (Siirtolaisuusinstituutin julkaisuja 15, 165 sivua).

Maamme itsenäistyttyä Tahko Pihkala halusi pelin, joka kehittäisi monipuolisesti kansalaisten fyysisiä ominaisuuksia ja olisi myös taktisesti vaativa. Söderlingin mukaan *Pihkala sovelsi eri kotimaisten pallopelien (mm. kuningaspallon) ja amerikkalaisen baseballin parhaita puolia omiin innovaatioihinsa kehittäessään pesäpalloa 1920-luvun alussa. Suomi oli tuolloin kansalaissodan seurauksena hyvin jakautunut, ja Tahko halusi pelillään yhdistää kansan. Tässä hän onnistuikin. Pihkala ei keksinyt pesäpalloa "tyhjältä", mutta ilman häntä ei olisi nykymuotoista pesäpalloakaan. Siksi häntä voidaan Söderlingin mukaan ansaitusti pitää pesäpallon kehittäjänä.*

Tosin Tahkolla oli joitain reunaehtoja pelin toteutukselle: pesäpallo sopi hänen mielestään miehille, naisille sopivampia lajeja olivat uinti ja kaunoluistelu. Tosi mies ei "koppikinnasta" (so. räpylää) tarvitse, sillä pesäpallon on myös karaistava pelaajia. Suomalaisuusaatteen tiukkana kannattajana Tahkon näkemykset kansallispelin merkityksestä eivät innostaneet maamme ruotsinkielistä väestöä. Samoin TUL suhtautui alkuvaiheessa varsin nihkeästi suojeluskuntakäyttöön kehitetylle pelille. Toisen maailmansodan jälkeen pölyt laskeutuivat, ja erityisesti kansa- ja oppikoulujen kautta kaikki pääsivät (tai joutuivat) pelaamaan pesistä.

Suomesta on itsenäisyytemme aikana muuttanut ulkomaille lähes miljoona henkeä. Mukanaan he ovat vieneet pesäpallon. Aikojen kuluessa säännöt ovat toki eriytyneet, mutta pelin idea Tahkon esittämällä tavalla on säilynyt. Joissain maissa peli-into suomalaisten keskuudessa on saattanut hiipua, toisissa maissa taas uudet sukupolvet tai kantaväestö ovat innostuneet pelistä ja vieneet pesäpallon ilosanomaa eteenpäin. Esimerkiksi Ruotsissa sikäläisten suomalaissiirtolaisten keskuudessa oli vielä 20 vuotta sitten kymmeniä seuroja ja satoja joukkueita, nyt peli on maasta lähes tyystin hävinnyt. Toisaalta Australiaan, Sveitsiin ja Saksaan muuttaneet ovat saaneet pelin juurtumaan. Oma tarinansa on Intia, jossa on vahva kriketti- ja baseball-kulttuuri. Intiaan on syntynyt vahva pesäpallobuumi muutamassa vuodessa – kiitos sosiaalisen median. Maan innostuksesta kertoo jotain sekin, että Intiasta osallistuu kolme joukkuetta Turun World Cup -turnaukseen.

Kirjassa tarkastellaan maittain pesäpalloa ja siihen liittyviä kulttuurisia eroja. Julkaisussa on myös mukana 33:n ulkomailta asuvan kertomus omasta pesäpalloharrastuksestaan. Mukana on sekä nasevia kommelluksia että vakavaa pohdintaa pesiksen tule-

vaisuudesta ulkomailla. Suomessa saatetaan tiukan pelin jälkeen lähteä kiukusta puhisten kotiin, mutta ulkomailla joukkueet voivat pelin jälkeen grillata yhdessä ja keskustella iloisesti pelin tiukoistakin vaiheista. Intialaiset taas ovat keksineet omia nerokkaita sääntösovellutuksiaan, kun eivät saa kaikista pelin hienouksista selvää sosiaalisen median kautta. Söderlingin mukaan *pesäpallo voi Suomessa tällä hetkellä hyvin, mutta joutuu jatkossa yhä ankarammin taistelemaan suosioista muiden palloilulajien kanssa. Pesis on jatkossakin kansallispelimme, mikäli se edelleen tavoittaa koulujen kautta kaikki ikäluokat.*

Kannen kuva: Australiansuomalainen Luke Niemi (14 v.) näpyttää mestarillisesti Porin MM-kisoissa 2009

Ismo Söderling

PESÄPALLOILUA MAAILMALLA
– Siirtolaiset kertovat

Pesäpalloa sanotaan syystäkin Suomen kansallispeleiksi. Vaikka ensimmäiset pelit käytiin pian itsenäistymisemme jälkeen, ovat pesäpallon juuret vuosisatojen takana. Maassamme pelattiin kymmeniä erilaisia pallopelejä 1800-luvulla. Jo Aleksis Kiven Seitsemässä veljeksessään lyödään karttulla kiekkoa. Tunnetuin pallopelejä 1800-luvulla oli kuningaspallo. Tämä peli oli Lauri "Tahko" Pihkalalle hyvin tuttu.

Suomen itsenäistyttyä Tahko Pihkala halusi pelin, joka kehittäisi monipuolisesti fyysisiä ominaisuuksia ja olisi myös taktisesti vaativa. Soveltaen eri kotimaisten pallopelien ja amerikkalaisen baseballin parhaita puolia hän kehitti pesäpallon 1920-luvun alussa. Suomi oli pesäpallon syntyaikoina kansalais sodan jälkeen jakautunut, ja Tahko Pihkala halusi yhdistää kansaa omalla pelillään. Tässä hän onnistuikin.

Suomesta on maamme itsenäisyyden aikana muuttanut ulkomaille lähes miljoona henkeä. Mukanaan he ovat vieneet pesäpallon, jota on pelattu ja pelataan edelleen useilla mantereilla. Aikojen kuluessa säännöt ovat hieman eriytyneet, mutta pelin idea Tahkon esittämällä tavalla on säilynyt. Joissain maissa peli-intto suomalaisten keskuudessa on hilpunut, toisissa maissa taas uusien sukupolvien ja paikallisen kantaväestön innostuminen on pitänyt pelin hengissä. Kirjassa tarkastellaan mallittain peliä ja myös siihen liittyviä kulttuurisia eroja. Suomessa tiukan pelin jälkeen lähdetään usein kiukusta puhisten kotiin, mutta ulkomailla joukkueet saattavat mennä yhdessä grillamaan ja keskustelemaan pelitapahtumista. Eikös urheilun tarkoituksena olekin yhdistää eikä erottaa?

ISBN 978-952-7167-35-9 (painettu)
ISBN 978-952-7167-36-6 (eBook)
ISSN 2343-3507 (painettu)
ISSN 2343-3515 (eBook)
www.siirtolaisuusinstituutti.fi

**SIIRTOLAISUUS-
INSTITUUTTI**
JULKAISUJA 15

Ismo Söderling

Pesäpalloilua maailmalla – Siirtolaiset kertovat

15

Ismo Söderling

**PESÄPALLOILUA
MAAILMALLA**

Siirtolaiset kertovat